

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, з поправками»

1. Резюме

Проект акта розроблено з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для ратифікації Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, для досягнення цілі 8.3 Доступ пасажирів та бізнесу до водного транспорту Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2019 року № 849.

2. Проблема, яка потребує розв'язання

Конвенція Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні (далі – Конвенція) прийнята на 94-й сесії Генеральної конференції міжнародної організації праці у м. Женеві 23 лютого 2006 року та набрала чинності в серпні 2013 року, з поправками, затвердженими на 103-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці 11 червня 2014 року та поправками, затвердженими на 105-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці 09 червня 2016 року, поправками, затвердженими на 107-й сесії Генеральної конференції Міжнародної організації праці 5 червня 2018 року.

Метою прийняття Конвенції визначено створення єдиного погодженого акта, що охоплює настільки, наскільки це є можливим, усі сучасні норми чинних міжнародних конвенцій та рекомендацій про працю в морському судноплаванні, а також основні принципи, які містяться в інших міжнародних конвенціях про працю.

Положення Конвенції спрямовані, перш за все на покращення соціального захисту та створення справедливих умов зайнятості моряків, забезпечення їх прав на гідні умови праці та життя на борту судна, охорону здоров'я, медичне обслуговування тощо.

Нині на морських судах у світовому торговельному судноплаванні постійно працює понад 150 тисяч моряків – громадян України.

Пунктом 3 (b) статті 94 Конвенції ООН з морського права 1982 року встановлено обов'язки держави прапора, зокрема, в частині встановлення правил щодо дотримання умов праці, укомплектування екіпажів та соціальних питань на борту суден, що плавають під її прапором.

Таким чином, питання ратифікації Конвенції та імплементації її положень до національного законодавства набувають великого суспільного значення, оскільки їх вирішення створить умови для підвищення соціального захисту моряків – громадян України, а для держави в цілому – забезпечить подальший

сталий розвиток України як однієї із світових лідерів з підготовки високопрофесійних моряків.

Конвенція підлягає ратифікації відповідно до пункту «б» частини другої статті 9 Закону України «Про міжнародні договори України» як така, що стосується прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.

Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про міжнародні договори України» ратифікація міжнародних договорів України здійснюється шляхом прийняття закону про ратифікацію, невід'ємною частиною якого є текст міжнародного договору.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про міжнародні договори» якщо на ратифікацію подається міжнародний договір, виконання якого потребує прийняття нових або внесення змін до чинних законів України, проекти таких законів подаються на розгляд Верховної Ради України разом з проектом закону про ратифікацію і приймаються одночасно.

Державною службою морського та річкового транспорту України підготовлено проект Закону України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, з поправками» та проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, з поправками».

Згідно з пунктом 1 Стандарту А4.5 Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, з метою поступового досягнення всеосяжного захисту в галузі соціального забезпечення відповідно до Правила 4.5 необхідно розглядати наступні його види: медичне обслуговування, допомога по хворобі, допомога по безробіттю, допомога по старості, допомога у зв'язку з виробничим травматизмом, сімейна допомога, допомога по вагітності та пологам, допомога по інвалідності, допомога у зв'язку з утратою годувальника, що доповнюють захист, передбачений згідно з Правилем 4.1 про медичне обслуговування й правилом 4.2 про відповідальність.

Захист, що кожна держава член на момент ратифікації відповідно до пункту 1 Правила 4.5. включає не менше трьох із дев'яти видів забезпечення, наведених у пункті 1 Стандарту А4.5.

Захист відповідно до пункту 1 Правила 4.5, може, залежно від обставин, передбачатися у законах або нормативно-правових актах, приватних системах або колективних договорах, або на основі їхнього поєднання.

Захист, який надається у момент ратифікації, повинен включати, згідно з пунктом 2 Стандарту А4.5, як мінімум, такі види забезпечення, як медичне обслуговування, допомога по хворобі та допомога у зв'язку з виробничим травматизмом.

Обов'язкові види забезпечення передбачені проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією

Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, з поправками» (далі – проєкт Закону).

Зокрема, такий вид обов'язкового соціального забезпечення як медичне обслуговування передбачений підпунктом 8 пункту 1 розділу I проєкту Закону.

Допомога по хворобі та допомога у зв'язку з виробничим травматизмом передбачені підпунктом 13 пункту 1 розділу I проєкту Закону.

Враховуючи викладене, проєктом акта передбачається внесення змін до законодавства України з метою його приведення у відповідність із вимогами Конвенції, а саме пропонується внести зміни до Кодексу торговельного мореплавства України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про транспорт», Закону України «Про зайнятість населення».

3. Суть проєкту акта

Проєктом акта передбачається внесення змін до законодавства України з метою його приведення у відповідність із вимогами Конвенції, а саме пропонується внести зміни до Кодексу торговельного мореплавства України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про транспорт», Закону України «Про зайнятість населення», Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

4. Вплив на бюджет

Проєктом акта передбачено визначення компетентного органу з питань виконання Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплаванні, зокрема, щодо заповнення частини I Декларації про дотримання трудових норм в морському судноплаванні.

Частина I Декларації передбачає узагальнення вже чинних вимог національного законодавства держав-членів Конвенції та не створюватиме додаткового навантаження на державних службовців у частині підготовки цього документа.

Так, більшість держав, які на цей час ратифікували Конвенцію, затвердили стандартні форми частини I Декларації, які надалі використовуються судовласниками та представниками визнаних організацій під час розроблення та схвалення частини II Декларації.

Таким чином, , підготовка частини I Декларації буде забезпечена кадровим складом у межах установленої граничної чисельності відповідного центрального органу виконавчої влади та не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

Покладення на Морську адміністрацію, у зв'язку з прийняттям вищезазначених проєктів Законів, повноважень щодо видачі сертифіката відповідності послуг з посередництва у працевлаштуванні членів екіпажів суден за кордоном, видачі свідоцтва про придатність до плавання, обмірне свідоцтво, пасажирського свідоцтва, свідоцтва про вантажну марку, свідоцтва про відповідність спеціальним вимогам для суден, що перевозять небезпечні вантажі, та інші документи, що передбачені міжнародними договорами України з питань

безпеки судноплавства, здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням Міжнародних договорів стороною яких є Україна не вплине на видатки бюджету з наступних причин.

Видача таких документів здійснюється на платній основі є адміністративною послугою та надається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту.

Відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги» розмір плати за надання адміністративної послуги (адміністративного збору) і 2 порядок її справляння визначаються законом з урахуванням її соціального та економічного значення.

Крім того, Морська адміністрація, відповідно до статті 16³ Закону України «Про транспорт» здійснює контроль за виконанням міжнародних договорів України з безпеки судноплавства та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища із суден, що плавають під Державним Прапором України, незалежно від форми власності (крім риболовних суден) та також здійснює контроль держави порту за відповідністю суден, що заходять у порти України, територіальне море та внутрішні води, незалежно від їх прапора, стандартам безпеки мореплавства та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища із суден.

З огляду на невелику кількість суб'єктів господарювання, які надають послуги з працевлаштування членів екіпажів за кордон (близько 460) ведення Реєстру таких суб'єктів здійснюватиметься в межах граничної чисельності працівників та обсягу видатків, передбачених на утримання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки морського та річкового транспорту.

Враховуючи викладене, реалізація акта не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю.

Щодо проекту акта потребує висловлення позиції Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

6. Прогноз впливу

Прогноз впливу реалізації на ключові інтереси заінтересованих сторін додається.

Реалізація акта не матиме вплив розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація акта матиме позитивний вплив на ринок праці, адже дасть змогу підвищити рівень захисту трудових та соціальних прав моряків, впровадити передовий досвід з цих питань.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує повторного погодження із Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством закордонних справ України, Міністерством юстиції України.

8. Ризики та обмеження

Проект акта не містить положень, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект акта розроблено на підставі пункту 1848 Плану Заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106.

В. о. Голови Державної служби
морського та річкового транспорту
України

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ

« ____ » _____ 2020 року